

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/23/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123205913
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7123205913.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členov senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobkyne: A. B. C., bytom v D., E. XXX/XX proti žalovanému: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Žižkova 11, IČO: 36 854 140, za účasti intervenienta: Patriot Development s.r.o., so sídlom v Michalovciach, K. Kuzmanyho 22, IČO: 54 313 716, zastúpeného Advokátskou kanceláriou SD LEGAL, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Žriedlová 3, IČO: 51 717 395, o určenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Mestského súdu Košice č.k. 15C/10/2013-86 zo dňa 28.septembra 2023

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e uznesenie.

II. Priznáva žalovanému a intervenientovi proti žalobkyni 100% nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) uznesením označeným v záhlaví tohto rozhodnutia rozhodol v tomto znení:

I. Konanie zastavuje.

II. Priznáva žalovanej a intervenientovi proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol v spore, v ktorom sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti vyhlásenia ručiteľa, kde po právnom posúdení veci v zmysle § 161 ods. 1 až 3 CSP ako aj § 159 CSP, nakoľko prekážka litispendencie je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania a má za následok zastavenia konania s tým, že z lustrácie v registri tunajšieho súdu bolo zistené, že elektronicky podaná žaloba dňa 3.3.2023 pod sp. zn. 32Cb/4/2023, je totožná so žalobou pod sp. zn. 15C/10/2023 podanou osobne na súde dňa 12.4.2023, nastala existencia prekážky začatého konania - litispendencie v zmysle ust. § 159 Civilného sporového poriadku. K tomuto záveru súd dospel porovnaním oboch žalôb v konaniach pod sp. zn. 32Cb/4/2023 a sp. zn. 15C/10/2023, pričom dospel k záveru, že ide o totožnosť veci, ktorá je daná totožnosťou sporových strán, aj keď v rôznom procesnom postavení (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22.2.2017 sp. zn. 8Cdo/125/2016), ako aj totožnosťou uplatneného nároku v konaní pod sp. zn. 15C/10/2023 ide o reakciu žalobkyne na vymáhanie pohľadávky v konaní pod sp. zn. 32Cb/4/2023 titulom úverovej zmluvy zabezpečenej ručením okrem iných aj žalobkyne (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2017 sp. zn. 8Cdo/125/2016). Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd za to, že výhrada neplatnosti ručiteľského vyhlásenia uplatnená žalobou o určenie (o ktorej sa koná pod sp.zn. 15C/10/2015), môže byť uplatnená aj ako obrana proti žalobe o splnenie povinnosti vyplývajúcej z vyššie spomínanej úverovej zmluvy (o ktorej sa koná pod sp.zn. 32Cb/4/2023), ktorú obranu žalobkyňa aj uplatnila. Súd uviedol, že požiadavka tej istej veci sa nespája vždy s tým istým nárokom uplatneným pred súdom; táto požiadavka je splnená, ak ide o podstatu uplatneného nároku. To znamená, že návrh, ktorý smeruje k súdu nemusí mať totožné znenie, ale základ tohto nároku musí byť spoločný. Súd

vzhľadom na existenciu prekážky v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 32Cb/4/2023, ktorá predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienok konania v zmysle § 161 CSP, konanie vo veci pod sp. zn. 15C/10/2023 zastavil. V zmysle § 262 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP súd žalovanej a intervenientovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti uzneseniu podala odvolanie v zákonnej lehote (včas) žalobkyňa. Uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná mala za to, že súd vôbec nezohľadnil všetky skutočnosti zo strany žalovanej, keďže sa nevyssporiadal s otázkou odstrániteľnej alebo neodstrániteľnej prekážky, nezohľadnil postavenie slabšej strany a preto došlo k porušeniu zásady rovnosti strán sporu, nakoľko mohol spojiť obidve veci do jedného konania v rámci hospodárnosti konania čo ale neurobil a preto sa jej procesnou obranou ani súd nebude zaoberať v konaní vedenom pod sp. zn. 32Cb/4/2023, čím stratí právo na spravodlivý proces s odkazom aj na princíp materiálnej pravdy berúc do úvahy v tomto konaní spotrebiteľský charakter sporu s odkazom na ust. § 185 CSP a vykonanie dôkazov mala za to, že nejde o totožnosť osôb a sporu, keďže v spore 32Cb/4/2023 ide o zaplatenie a obchodnoprávny spor s tým, že toto konanie je civilnoprávnym sporom, čím je narušená rovnosť strán sporu a to aj s odkazom na článok 47 ods. 3 Ústavy SR. Navrhovala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a zaviazal žalovaného a intervenienta k náhrade trov konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne ako podstatné poukazoval na to, že takáto žaloba o určenie platnosti právneho úkonu – vyhlásenie ručiteľa ani nie je prípustná, keďže podľa § 137 písm. d/ CSP nová právna úprava CSP pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva) vid' v tomto znení aj uznesenie NS SR zo dňa 29.1.2020 sp. zn. 4Cdo/17/2019, bod 17 odôvodnenia a v prípade, ak sa v spore vyskytne prekážka litispendencie, ide o neodstrániteľnú prekážku, kedy je súd povinný v zmysle § 159 CSP neskoršie začaté konanie zastaviť a je vylúčený postup, ktorý uvádza žalobkyňa t.j. výzva na odstránenie väd, prípadne spojenie veci, keďže by to bolo v rozpore s § 159 CSP. Taktiež z hľadiska totožnosti sporu nie je rozhodujúce do akého súdneho registra boli obe žaloby zaradené (C alebo Cb), pretože konajúci súd týmto zaradením nie je viazaný, keďže až z vykonaného dokazovania môže vyplývať iný právny záver, rovnako s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/42/2006 právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe na plnenie vytvára prekážku veci právoplatne rozhodnutej voči žalobe o určenie právneho vzťahu alebo práva, ak otázka, či tu právny vzťah je alebo nie je, resp. či tu právo (je alebo nie je) bola (musela byť) posúdená pri rozhodovaní o žalobe na plnenie z tohto istého právneho vzťahu alebo práva, preto právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie predstavuje z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozhodnutej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúc z toho istého skutkového základu (z toho istého skutku). Právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie preto v sebe zahŕňa kladné alebo záporné riešenie otázky (ne)existencie práva alebo právneho vzťahu. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie potvrdil ako vecne správne.

5. Intervenient na strane žalovaného sa vyjadril v rovnakom znení ako žalovaný s tým, že dodal, že taktiež je nedôvodné tvrdenie žalobkyne, že by mala byť v tomto spore spotrebiteľom, resp. slabšou stranou. V čase podpisu ručiteľského vyhlásenia bolo žalobkyňi zrejmé a jasné, že ide o zabezpečenie úverového vzťahu s ČSOB, a.s., pričom v čase podpisu ručiteľského vyhlásenia (20.12.2019) podľa našich vedomostí žalobkyňa zastávala zároveň aj funkciu konateľky spoločnosti ALKON REAL s.r.o. (konanie v mene spoločnosti od 08.07.2017). Pani C. si teda podpisom ručiteľského vyhlásenia nebrala úver na automatickú práčku, ale konala ako fyzická osoba s vedomosťami a skúsenosťami konateľky právnickej osoby, ktorá si vzala od banky úver a tento úver ako fyzická osoba žalobkyňa aj dobrovoľne banke zabezpečila svojím ručiteľským vyhlásením. Od pozícií spotrebiteľa, resp. slabšej strany teda v prípade pani C. nemôže byť ani reči. Z uvedených dôvodov nemožno posudzovať konanie súdu, ktorý konanie zastavil, ako svojvoľné, ani ako zvyhodňujúce žalobcu, resp. porušujúce jeho základné práva a slobody. Navrhoval preto odvolaciemu súdu uznesenie Mestského súdu Košice zo dňa 28.09.2023, sp. zn. 15C/10/2023 potvrdiť a zaviazat žalobkyňu na náhradu trov odvolacieho konania intervenientovi na strane žalovaného v rozsahu 100 %.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací podľa § 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 (ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie žalobkyne ako odvolanie podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu danom v zmysle § 379 CSP a § 380 ods. 1, 2 CSP z hľadiska odvolateľkou uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a dospel k záveru, že odvolanie odvolateľky, t.j. žalobkyne nie je dôvodné.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa § 161 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“); ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví a ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

10. Prekážka začatého konania, tzv. prekážka litispendencie, je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorý má za následok zastavenie konania. Ak teda už na súde prebieha konanie tých istých strán, týkajúce sa tej istej právnej veci (totožnosť predmetu konania a skutkových okolností, z ktorých sa nárok vyvodzuje), súd konanie, ktoré začalo na základe neskôr podanej žaloby, zastaví.

11. Z lustrácie v registri súdu prvej inštancie, súd prvej inštancie zistil, že elektronicky podaná žaloba dňa 3.3.2023 pod sp. zn. 32Cb/4/2023, je totožná so žalobou pod sp. zn. 15C/10/2023 podanou osobne na súde dňa 12.4.2023, keďže porovnaním oboch žalôb v konaniach pod sp. zn. 32Cb/4/2023 a sp. zn. 15C/10/2023 súd správne dospel k záveru, že ide o totožnosť veci, ktorá je daná v prvom rade aj totožnosťou sporových strán, aj keď v rôznom procesnom postavení (viď v tomto smere uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22.2.2017 sp. zn. 8Cdo/125/2016 v tom znení, že „podľa dovolacieho súdu je splnená aj podmienka tých istých strán. Nie je totiž rozhodujúce, že v paralelne prebiehajúcich konaniach sporové strany vystupujú v iných procesných postaveniach“. Rovnako aj totožnosťou uplatneného nároku, nakoľko v konaní pod sp. zn. 15C/10/2023 ide o reakciu žalobkyne na vymáhanie pohľadávky v konaní pod sp. zn. 32Cb/4/2023 titulom rovnakej úverovej zmluvy zabezpečenej ručením okrem iných aj žalobkyne (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2017 sp. zn. 8Cdo/125/2016 v tom znení, že „Začatie konania o žalobe na splnenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vytvára prekážku litispendencie v konaní o neskôr podanej žalobe protistrany na určenie, že záložné právo vyplývajúce z tej istej záložnej zmluvy nevzniklo.“

12. Odvolací súd sa s odkazom na ust. § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, nakoľko žaloba na plnenie má prednosť pred žalobou na určenie práva, pričom žaloba na plnenie bola podaná skôr ako žaloba na určenia neplatnosti ručiteľského záväzku s tým, že je zrejmé, že ide o neodstrániteľný nedostatok konania, teda prekážku „litispendencie“, keďže elektronicky podaná žaloba dňa 3.3.2023 pod sp.zn. 32Cd/4/2023 je totožná so žalobou pod sp.zn. 15C/10/2023 podanou na súde dňa 12.4.2023, a to čo sa týka označenia strán sporu ako aj predmetu konania, pričom jeho obsahom je vymáhanie pohľadávky titulom rovnakej úverovej zmluvy zabezpečenej ručením okrem iných aj žalobkyne a právne posúdenie veci je vždy „ex off“ vecou súdu v konečnom štádiu po vykonaní dokazovania, v ktorom môže byť náležite venovaná pozornosť aj procesnej obrane v tomto konaní žalobkyne s tým, že nie je na mieste, či spor bude vedený ako obchodnoprávny spor, prípadne civilnoprávny spor alebo spotrebiteľský občianskoprávny spor a k tomuto sporu prináležiace špecifiká, nakoľko aj keď vec bola zapísaná do obchodnoprávneho registra, môže byť prejednaná ako spotrebiteľská vec so všetkými špecifikami tohto konania, čím nie je na mieste obava žalobkyne, že nebude zabezpečená rovnosť strán sporu a ochrana jej práva na spravodlivý proces.

13. Treba apelovať predovšetkým ale na to, že právne posúdenie veci je vždy v konečnom štádiu úlohou súdu, čím sú odvolacie námietky žalobkyne v tomto smere nedôvodné a bez akéhokoľvek právneho významu v spore s odkazom na hore citované uznesenie NS SR z 22.2.2017 sp.zn. 8Cdo/125/2016 v tom znení, že „Začatie konania o žalobe na splnenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vytvára prekážku litispendencie v konaní o neskôr podanej žalobe protistrany na určenie, že záložné právo vyplývajúce z tej istej záložnej zmluvy nevzniklo.“

14. Vzhľadom k hore uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP s odkazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, a to v spojení aj s výrokom o trovách konania, ktorý je rovnako vecne správny.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a plne úspešnému žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal proti neúspešnej žalobkyni 100 % nárok na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške priznaných nárokov celého konania rozhodne súd prvej inštancie procesným postupom v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).